

Sygn. akt III AUz 60/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Romana Mrotek (spr.)
-----------------	---------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy **P. J.**

przeciwko **Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Z.**

o wysokość renty rolniczej z tytułu wypadku

na skutek zażalenia ubezpieczonego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 grudnia 2012 r. sygn. akt VI U 1268/12

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

Sygn. akt III AUz 60/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2012r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim oddalił wniosek ubezpieczonego P. J. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony P. J. złożył w dniu 28 listopada 2012 roku wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Wyjaśnił, że jego dochody nie pozwalają na skorzystanie z usług profesjonalnego pełnomocnika, a nie jest w stanie obronić się sam. Złożył zaświadczenie o stanie majątkowym z którego wynikało, że utrzymuje się wraz z żoną i dwojgiem dzieci z renty w wysokości 852,98 złotych netto miesięcznie i z zasiłku rodzinnego w kwocie 250 złotych miesięcznie.

Sąd Okręgowy wskazuje, że zgodnie z przepisem art. 117 § 4 kpc sąd uwzględni wniosek jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny (postanowienie SN z 10.10.2003r II CK 161/03 zd.1). Potrzeba udziału w postępowaniu wykwalifikowanego pełnomocnika procesowego, jako niezbędna przesłanka jego ustanowienia dla strony zwolnionej od kosztów, podlega swobodnej ocenie sądu (orzeczenie SN z dnia 3 czerwca 1974 r., II CZ 94/74, niepublikowany).

Z uwagi na ustawowe zwolnienie ubezpieczonego od ponoszenia kosztów sądowych w niniejszej sprawie, jego wniosek o ustanowienie adwokata podlegał rozpoznaniu z urzędu.

W ocenie Sądu Okręgowego udział adwokata z urzędu w niniejszej sprawie jest zbędny, gdyż ubezpieczony samodzielnie złożył odwołanie w sprawie, redagując je prawidłowo oraz kierując do właściwego organu w ustawowo przewidzianym terminie. Ponadto w razie uzasadnionej potrzeby w toku procesu jako osoba występująca w sprawie bez adwokata lub radcy prawnego będzie pouczany przez Sąd co do czynności procesowych, zgodnie z treścią art. 5 kpc.

Sąd Okręgowy wskazuje, że w przedmiotowej sprawie ubezpieczony domagał się przyznania wyższej renty rolniczej wypadkowej. Tego typu sprawy nie należą do skomplikowanych pod względem prawnym, albowiem sprowadzają się do oceny okoliczności faktycznych. Ponadto sposób formułowania pism procesowych nie wskazuje na nieporadność skarżącego. Pozwala to na przyjęcie, że udział pełnomocnika w sprawie nie był potrzebny. Pogląd powyższy znajduje oparcie w orzecznictwie i doktrynie prawa. W postanowieniu z dnia 15.05.2007 roku w sprawie V CSK 37/07 Sąd Najwyższy w tezie 1 stwierdził: sam fakt złożenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienia dla strony pełnomocnika procesowego "z urzędu", nie obliguje sądu do jego zaakceptowania. Oceniając potrzebę przychylenia się do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika dla strony, Sąd powinien brać pod uwagę z jednej strony stopień skomplikowania danej sprawy, z drugiej zaś strony faktyczną zdolność strony, która składa taki wniosek, do własnego działania w toczącym się postępowaniu (publikowane w LEX nr 442585). Sąd Okręgowy wskazał, że udział adwokata (radcy prawnego) w sprawie sąd może w szczególności uznać za potrzebny, gdy strona wnosząca o jego ustanowienie jest nieporadna, ma trudności z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych albo gdy sprawa jest skomplikowana pod względem faktycznym lub prawnym (por. orzeczenie SN z dnia 23 września 1964 r., II PZ 46/64, NP 1965, nr 5, s. 56).

Ubezpieczony, według oceny Sądu Okręgowego nie jest osobą nieporadną życiowo, umiejętnie, poprawnie i logicznie uzewnętrznił swoją wolę w piśmie skierowanym w niniejszej sprawie do Sądu. Tym samym mając na uwadze, iż niniejsza sprawa nie jest na tyle skomplikowana i zawiła pod względem faktycznym i prawnym, aby wymagała ustanowienia dla ubezpieczonego adwokata, brak jest przesłanek – zdaniem Sądu Okręgowego - do uwzględnienia wniosku ubezpieczonego.

Ponadto Sąd Okręgowy wskazał, że koszty pomocy prawnej świadczonej przez profesjonalnych pełnomocników (adwokatów i radców prawnych) w sprawach ubezpieczeniowych zostały dostosowane do możliwości finansowych emerytów i rencistów, gdyż wynoszą minimalnie 60 złotych, a maksymalnie 360 złotych. Taka kwota leży w zasięgu możliwości zarobkowych ubezpieczonego, który uzyskuje miesięczny dochód w kwocie ok. 1000 złotych. W sierpniu 2012 roku ubezpieczony zaciągnął kredyt, a zatem także z tej kwoty może opłacić koszty zastępstwa procesowego w wysokości 60 złotych.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego wniósł ubezpieczony. Wskazał, że nie zna przepisów prawa na tyle, aby się skutecznie bronić. Przepisy które zawarł we wniosku ustalił w internecie. Dotyczy to Konwencji Genewskiej oraz Konstytucji Rzeczypospolitej oraz ustawy o ubezpieczeniach społecznych mówiącej, iż „państwo jest zobligowane do zabezpieczenia minimalnej egzystencji dla godnego przeżycia rencisty”. Zdaniem skarżącego przepisy na które powołuje się KRUS nie gwarantują minimum życiowego.

W zażaleniu ubezpieczony opisał swoją sytuację materialną i rodzinną, wskazał na wysokość osiągniętych dochodów, wysokość ponoszonych wydatków i podniósł, że nie jest w stanie opłacić samodzielnie pomocy prawnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie ubezpieczonego nie jest zasadne.

Sąd Apelacyjny w pełni podzielił poglądy zawarte w uzasadnieniu postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie, uznając trafność przedstawionych przez ten Sąd rozważań. W przepisie art. 117 § 5 k.p.c. ustawodawca wskazał, że Sąd uwzględnia wnioski o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny.

W wyroku z dnia 2 marca 2005 r. Sąd Najwyższy stwierdził, że „za oczywiste należy uznać, że samo złożenie przez stronę wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego nie obliguje sądu do jego uwzględnienia. Wniosek taki podlega uwzględnieniu wówczas, gdy strona nie radzi sobie w prowadzeniu procesu”, (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 3.06.1974 r., II CZ 94/74, lex nr 7511). Nadto w orzecznictwie przyjmuje się, że udział fachowego pełnomocnika w sprawie będzie potrzebny zazwyczaj wtedy, gdy strona wnosząca o jego ustanowienie jest nieporadna, ma trudności z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych, albo gdy sprawa jest skomplikowana pod względem faktycznym i prawnym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2005 roku, III CK 533/04, lex nr 197 647).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie trafnie ocenił wniosek ubezpieczonego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Analiza treści odwołania skarżącego i składanych przez niego pism procesowych wskazuje, że ubezpieczony ma świadomość przedmiotu postępowania sądowego. W sposób jasny i zrozumiały formułuje swoje żądania i je uzasadnia oraz przedkłada materiał dowodowy na ich poparcie. Dotychczasowe czynności podejmowane przez ubezpieczonego wskazują, że posiada wystarczającą orientację prawną w zakresie objętym przedmiotem sporu oraz potrafi w sposób przejrzysty i zrozumiały artykułować i uzasadnić swoje stanowisko w sprawie, co czynił dotychczas uczestnicząc w postępowaniu przed Sądem Okręgowym. Zdaniem Sądu Apelacyjnego oznacza to, że posiada on znajomość przepisów prawa, w stopniu pozwalającym na samodzielny udział w sprawie, bez konieczności pomocy profesjonalnego pełnomocnika. Pisma procesowe sporządzone przez ubezpieczonego zawierające zarzuty do stanowiska organu rentowego wskazują dowody, o których dopuszczenie w sprawie skarżący wnioskuje, a środki odwoławcze (choćby niniejsze zażalenie) są wnoszone w terminie.

Sam przedmiot sporu, jak słusznie uznał Sąd I instancji, nie należy do kategorii spraw o dużym stopniu skomplikowania. Ubezpieczony w sposób zrozumiały przedstawia stan faktyczny, na którym opiera swoje żądanie, natomiast ocena prawna tego stanu faktycznego należy do kompetencji Sądu.

W tym miejscu Sąd Apelacyjny podkreśla, że zgodnie z treścią art. 5 k.p.c. w razie uzasadnionej potrzeby Sąd może udzielić stronie działającej bez adwokata lub radcy prawnego niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych i obowiązujących przepisów, a niektóre dowody Sąd dopuści z urzędu, nadto Sąd czuwa nad tym aby równość stron w procesie była zachowana i temu służy możliwość dokonania pouczeń strony przez Sąd orzekający.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego, że w niniejszym postępowaniu nie zachodzi potrzeba ustanowienia dla ubezpieczonego pełnomocnika z urzędu.

Również sam fakt, że strona nie jest w stanie ponieść kosztów profesjonalnego pełnomocnika z własnych środków, w sytuacji gdy strona radzi sobie w procesie aktywnie w nim działając nie stanowi uzasadnionej podstawy do uwzględnienia przedmiotowego wniosku.

Uznając trafność rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie jako niezasadne.